

Sygn. akt II CSK 728/17

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku G.B.
przy uczestnictwie Z.B., H.G., P.B.,
H.B., M.B. i S.B.
o zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 18 kwietnia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 10 lutego 2017 r., sygn. akt I1 Ca [...] /16,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) stwierdza, że uczestnicy postępowania ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie;**
- 3) przyznaje adwokatowi K. G. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w K. kwotę 600 (sześćset) zł podwyższoną o podatek od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną Z.B., P.B. i H.G. w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wnioskodawczynie wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), mającą wynikać z błędnej wykładni art. 172 § 1 i 2, art. 336 i 206 k.c. i wadliwego uznania przez Sąd Okręgowy, że była ona posiadaczem zależnym nieruchomości oznaczonej we wniosku, a jej władanie częściami tej nieruchomości miało cechy użyczenia oraz że nie zmanifestowała zmiany charakteru posiadania z chwilą przekazania nieruchomości przez rodziców bratu i bratowej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego)

określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi zatem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nieopubl.).

Ocena prawna ustaleń faktycznych – na których Sądy obu instancji bazowały przy wydawaniu orzeczeń, a którymi Sąd Najwyższy byłby związany przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej (398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.) – sformułowana przez Sąd Okręgowy z całą pewnością nie ma wad podpadających pod przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o jakiej mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Z twierdzeń i zeznań samej wnioskodawczynie wynikało, że zajęła pomieszczenia w budynku na nieruchomości darowanej następnie przez rodziców jej bratu i bratowej za przyzwoleniem rodziców, a później brata i bratowej. Wiedziała, że nie jej, lecz rodzicom, a później bratu i bratowej przysługuje prawo do nieruchomości, z której ona za ich przyzwoleniem może korzystać do śmierci, a od brata i bratowej miała słyszeć, że „mieszka u nich na komornym”.

W uchwale pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 26 października 2007 r., III CZP 30/07 (OSNC 2008, nr 5, poz. 43), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że z definicji ustawowej posiadania samoistnego (art. 336 k.c.) wynika, iż jest ono stanem faktycznym przejawiającym się we władztwie nad rzeczą (*corpus possessionis*) oraz woli władania nią dla siebie (*animus rem sibi habendi*). Wola władania dla siebie (*animus rem sibi habendi*) przejawia się w podejmowaniu wielu czynności wskazujących na to, że posiadacz traktuje rzecz jako pozostającą w jego sferze swobodnej dyspozycji, przy czym ocena podejścia uwzględnia rzeczywistą wolę władającego, ale dokonywana jest obiektywnie, z punktu widzenia otoczenia posiadającego. Definicja posiadania pomija natomiast sposób oraz okoliczności, w których doszło do objęcia nieruchomości we władanie, mające znaczenie jedynie dla oceny dobrej lub złej wiary wpływającej na długość okresu zasiedzenia.

Posiadacz zależny może samodzielnie zmienić swój charakter posiadania, musi jednak zmanifestować tę zmianę w sposób widoczny dla otoczenia. Przekształcenie posiadania zależnego w posiadanie samoistne, jakkolwiek możliwe, wymaga uzewnętrznienia woli właścicielskiego władania w sposób

pewny (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 1997 r., I CKU 32/97, nieopubl. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 1971 r., III CRN 516/70, OSPiKA 1971, nr 11, poz. 207).

W obrębie ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia rzeczywiście nie sposób jest zidentyfikować działania wnioskodawczyni, przez podjęcie którego miałby zmanifestować wobec właścicieli nieruchomości zmianę zamiaru, z jakim władała nieruchomością na posiadanie samoistne – właścicielskie, na rzecz jej samej i to w graniach odpowiadających udziałowi we własności wynoszącemu 1/6.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w pkt 1 postanowienia. O kosztach postępowania pomiędzy jego uczestnikami orzeczono stosownie do art. 520 § 1 k.p.c.

Pełnomocnikowi reprezentującemu uczestników Z.B., P.B., H.G. z urzędu w postępowaniu kasacyjnym Sąd przyznał wynagrodzenie stosownie do art. 122 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 1, § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 11 pkt 1 i § 8 pkt 5 oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2017 r. poz. 1714). Bezzasadny był wniosek pełnomocnika uczestników o zasądzenie na jego rzecz wynagrodzenia w pełnej wysokości osobno za zastępstwo każdego z uczestników, gdyż w postępowaniu nieprocesowym w ogóle nie występuje pomiędzy uczestnikami jakakolwiek forma współuczestnictwa procesowego. Pełnomocnik został wyznaczony do reprezentowania łącznie trzech osób spośród uczestników, których interesy nie były sprzeczne, w ich imieniu złożył w sprawie (którą znał, gdyż występował na wcześniejszych etapach postępowania) jedno pismo procesowe, prezentujące argumentację wspólną dla każdego z reprezentowanych.

aj

a.ł.

